



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens. Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Ranshoven Monast. Ordinis Canonicorvm Regvlarivm S. Avgvstini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13591

- XL. SEBASTIANVS *Harbeck Landshutanus* fit Abbas an. 1553, morte subitanea raptus an. 1569.
- XLI. WOLFGANGVS *Manhauser* elig. VII. Non. Maij, An. 1569, ætat. suæ 39. resignat anno seq. abbati *Celle Dei*, 22. Maij. ob. 26. Aug. an. 1594.
- XLII. MATTHIAS *Stosperger* cum optimè præfuisset, ob. an. 1601. die 18. Nouembr.
- XLIII. PHILIPPVS *Percecius*, modernus Abbas elig. an. 1602.

RANSHOVEN MONAST. ORDINIS CANONICORVM REGVLARIVM S. AVGVSTINI.

IMPERATOR Arnolphus Cæsar Augustus, filius Carolomanni Regis Bauariæ & Italiæ, ædiculam sacram, quã ad preces Wichingi Episcopi Patauiensis, Cancellarij sui, Christo Domino Deoque nostro, & D. Pancratij à fundamentis in Rantenisdorf seu Rantersdorf extruxit, Ellenbrechto Sacerdoti committit ealege, ut ipse quidem pareret Parochia Oetingensi, at post mortem eiusdem, Sacellum in Rantersdorph, posthac foret sub ditione Templi Oetingensium, ubi brachium sancti Philippi Apostoli reconditum seruabatur, & pater Imperatoris Arnolphi Carolomannus Rex Boiorum & Italiæ sepultus est. Extatibi diploma Arnolphi, cuius datum Anno 898. anno II. regni, Imperij autem III. Actum ad Reginam ciuitatem, &c. Sequenti quoque anno, hoc est, Anno 899. idem Imperator Arnolphus duo agri jugera orientem versus, viginti carrucas fœni, molam aquariam in ripa fontis, qui ex cliuo, cognomine Prylo, erumpit, tantum lignorum, quantum opus est & foco & ædificiis perpetuò donat Sacerdotibus, ibidem rem diuinam facientibus. Wichingus superior Episcopus Patauiensis, Cancellarius Imperatoris Arnolphi, Isengrinus Illustris Comes, ministerialis Imper. hæc impetrarunt Sacerdotibus, Extatibi diploma.

ELLENPRECHTVS præfuit huic Sacello annis 22. Obiit Anno 920. post cuius obitum venit in potestatem Oetingensium, sub quorum procuracione & Parochia fuit amplius centum annis.

ANNO 1002. Rantenisdorf, vel Rantensdorf, fuit inter cætera, data do. D. Chunigundæ Augustæ, à D. Heinrico II. Imperatore Romanorum, Duce Boiorum, qui obiit Anno 1024. vxor verò Anno 1039. ambo sepulti Bambergæ in Templum, ab ipsis magnificè constructo & dorato. Hunc S. Heinricum primum huius Cœnobij autorem fuisse quædam diplomata testantur.

ANNO Christi 1040. Heinricus tertius, Dux Boiorum, quintus huius nominis, fuit in Boiaria, profecturus in Vngariam, tradit Ducatum Boiariæ Henrico sexto, Nepoti, ex fratre D. Chunigundæ Augustæ: & presentibus sedecim Episcopis (inter quos præcipui fuerunt Theodomarus Archiepiscopus Salisburgensis, Beringerus Episcopus Patauiensis, Nizo, qui & Nicerius Leodiensis Pontifex) Templum D. Pangratij refecit, ampliauit, Parochiam instituit, certisque limitibus ultra & citra Oenum distinxit, decimasque omnium rerum, piscationum quoque & venationum donauit, quemadmodum in privilegio scriptum legitur. Præfuit ea tempestate Parochia Sacerdos quidam, nomine Hantus, primus Parochus, Is administrauit Ecclesiam S. Pangratij annis 20. Obiit circa Annum Christi 1060.

HANTO, quem quidam cum primo eundem esse putant, secundus Parochus fuit, tempore Ottonis, Ducis Bauariæ. Is Otto è Bauaria pulsus est ab Hainrico IV. Imperatore, Duce Boiorum, eius nominis septimo, Anno 1070 successitq;

cessitq; in Principatu Boiarico Ottonis gener, Welpho primus Dux Boiarie qui profectus Hierosolyma, Obiit An. 1101. relinquens duos filios, Welphonem secundum Ducem Boiarie, & Henricum VIII. qui ambo potiti sunt Boiaria.

CIRCA ANNUM 1085. Segiburga foemina quaedam, cum fratre Erenberto, quaedam praedia in Haselpach (cuius Templum anno praecedenti, ab Altmano Archiepiscopo Salisburgensi consecratum fuit) tradidit D. Pancratio.

TERTIUS Parochus Herenbertus de Phaphing extitit tempore superiorum Ducum Bauariae Welphonum, postea inuitati sunt Canonici Augustiniani, fuitq; extructum Monasterium dessem penè annis, & Parochia in Coenobium commutata, quae administrata fuit à Sacerdotibus popularibus annis ferme octoginta.

ERANT hoc tempore in toto Romano Imperio maximae autoritatis Cunradus de Abensperg, Archiepiscopus Salisburgensis, & pleriq; Sacerdotes populares, eius nomine, religione, & iustitia moti, disciplinam Augustinianam profiteri coeperunt, eiusq; hortatu & suasu, Henricus octauus huius nominis, Dux Boiorum, Canonicis & mystis Augustinianis Parochiam & Templum D. Pangratij tradidit, contuberniumq; sacris D. Augustinae initiauit, eiusque religionis sacrativis viris & foeminis illud dicauit. Nam ibi sacrarum foeminarum Coenobium fuisse, testantur pleraq; vestigia & monumeta, quae adhuc extant in libris, instrumentis, Templo & Monasterio maxime occidentem versus. Non plus tamen, quam sex receptae sunt quarum vna fuit Praeposita, ita scribit Cunradus primus, D. Pangratij Praepositus.

PRÆPOSITI S. PANGRATII, USQUE AD
NOSTRA TEMPORA FVERUNT HI SEQUENTES.

RAPHOLDVS primus Praepositus, cuius mentionem facit diploma superioris Henrici octavi, Ducis Boiorum, in quo, consensu Wulphildae vxoris, dat decimas in pago Ranshouen, de nemore Wilchart ad aram D. Pangratij, cum aliis quoq; praediis, &c. cuius datum est in palatio Ranshouen, Anno 1128. praesente Ottone Palatino, Friderico de Regenspurgo Aduocato, Helperto de Geren, &c. Auentin. lib. 6. fol. 618. Decimo ab hinc anno, nempe 1135. primo consecratum est Monasterium à Reginoberto Episcopo Patauiensi, sexto Idus Nouembris, Henrico Duce IX. Boiorum, filio Henrici Magni, genero Imperatoris Lotharij, qui dictus fuit superbus. Ita annotauit Conradus primus Praepositus 14. à Burghusio oriundus, vir diligentissimus, his verbis: Extabat adhuc, dum haec scripta sunt, imago Reginoberti, etiam in scripto nomine depicta in pariete veteris Templi. Sub idem tempus Anno Christi 1138. in valle & ripa Oeni (vbi nunc Brundunum vrbs sita est, quae tum adhuc sedes nobilium erat, qui inde cognominabantur, & in Ranshouen, vt liber donationum indicat, sepulti sunt) Sacellum D. Stephano dedicauit superior Chunradus, Archiepiscopus Salisburgens. & Romanus Gurcensis.

*Nobiles de
Brauna.*

PROXIMO deinceps anno, Fridericus de Ror, & vxor eius Bertha, pdium in Ror donant, & Richonum filium discipline D. Augustini addicunt, autores fuere Chunradus Salisburgensis & Romanus Gurcensis, Episcopi. Atq; hi Nobiles à Ror, vt liber donationum demonstrat, sepulti sunt in Monasterio Ranshouen.

*Nobiles de
Ror.*

ANNO 1142. Imperator Conradus tertius Templum sancti Pangratij in tutelam Imperij accipit, quod ait ab Henrico Augusto, Proauo suo, extructum, decimisq; donatum esse.

RAPHOLDVS primus Praepositus obiit Anno 1146.

MANE.

- EGOMANLDVS, vir doctus, & artium Magister, impetrauit ab Eberhar-
do Archiepiscopo Salisburgenſi Parochiam Hochenvverch, & confirmationē
priuilegiorum ab Eugenio III. Pont. Max. ſuffragante Heinrico X. Archiduce
totius Boiariæ Orientalis & Occidentalis, filio D. Leopoldi. Sedit annos 11.
Obiit Anno 1157.
- MEINHARDVS, qui & Megenhardus, impetrauit ab Hadriano quarto
Pontifice Summo priuilegiorum comprobationem, eſſagante Heinrico XI,
qui Leo cognominatur, Duce Boiorum & Saxonum potentiffimo, qui dedit
Megenhardo Præpoſito donaria & priuilegia; vbi fatetur à ſuo parente Heinri-
co Magno, Duce Boiariæ & Saxonie, primū inuitatos eſſe Sacerdotes D. Au-
guſtini religionem præfiteres. Præfuit Meinhardus annis 5. Obiit Anno 1162.
- ALTMANNVS confirmationem Eccleſiæ Hochenvverch de integro im-
petrauit ab Eberhardo Epifcopo Salisburgenſi; ſub eo Anno 1169. Baſilica D.
Michaëlis conſecrata eſt. Præfuit annis 16. Obiit Anno 1178. 12. Calend. Maij.
- ALHARDVS, qui integrè Adelhardus, Euangeliorum vetuſtum codicem
faciendum curauit. Præfuit annis 3. Obiit Anno 1180.
- LIVTHOLDVS præfuit annis 6. Obiit Anno 1186. Is perhibetur fuiſſe
theſaurarius Ottonis Witſpachij, primi Ducis Boiariæ.
- ETICHO præfuit annis 9. Sub eo Anno 1189. primo anno expeditionis
Aſiaticæ Imper. Friderici primi Diepoldus Epifcopus Patauienſis, ipſe quoque
cruce ſignatus, duo altaria conſecrauit. Nondū enim fuiſſe videntur in his
locis illi titulo tenus Epifcopi, quos Suffraganeos vocant: ipſi locorum Ponti-
fices omnia Eccleſiaſtica officia obibant, Eticho Præpoſitus impetrauit à Pon-
tifice Cœleſtino III. confirmationem priuilegiorum. Obiit Anno 1196.
- BERTHOLDVS præfuit circa Annum Chriſti 1200. tempore Ludouici
primi, Comitis Palatini Rheni, & Ducis Boiariæ, filij ſuperioris Ottonis. Obiit
Anno 1209. Sedit annis 13.
- WICHARDVS publica ſententia euicit, obtinuitq; vt Ranshouen perpe-
tuò abſolutum ſit à jure Archidiaconi Patauienſis. Rexit annos 15. Obiit An-
no 1224. 4. Calend. Aprilis.
- MARQUARDVS fuit Monaſterij Præpoſitus annis 6. Obiit Anno 1230.
- HENRICVS primus, vir prudens ac peritus, Archidiaconusq; ob ſapien-
tiam, relatus eſt in numerum domesticorum Sacerdotum ab Imperatore Fri-
derico ſecundo. Sub eo (ſicut annotauit Chunradus primus Præpoſitus) ab ho-
ſtibus ex Obernperg Monaſterium combuſtum eſt, iuxta verſum in pauimento
Baſilicæ, ac laterculis coctilibus hæc clades in Annum Chriſti milleſimum, du-
centefimum duodequadreſimum refertur, quam Cunradus quarto demum
anno, hoc eſt, Anno Chriſti 1243. factam fuiſſe annotauit. Incendium hoc factū
in magno illo ſchiſmate inter Pontificem & Imperium, ſcilicet Fridericum ſe-
cundum, de quo latè Auent. in Annalib. ſuis, fol. 687. cum præcedentibus lib. 7.
Heinricus Præpoſitus cum ſumma induſtria rem Cœnobij annos 15. rexilleſt,
obiit Anno 1245. 7. Calend. Auguſti. Emit domum Patauiæ.
- ORTLIEBIVS præfuit annis 10. Sub eo rursus inſtauratur Cœnobium,
coſecratumq; tēplum ab Ottone, Epifcopo Patauienſi, oriundo de Lonſtorph,
Anno 1255. Obiit eodem anno, &c. Superiorum antiſtitum ſepulturæ cognite
quidem non extant. Ideo plura de eis ſcribere non licuit. Subſequentium ex-
tant monumenta.
- SEIFRIDVS ſedit annis 23. ceſſit adminiſtrationi, & ad priuatam vitam
rediit, ſextoq; poſt menſe deſunctus eſt, Anno 1277. ſexto Idus Junij. Impetra-
uit decimas templi S. Ioannis ad Mætickam à Petro Epifcopo Patauienſi, item
à Cle-

à Clemente IV. Pont. Max. vt Parochias per suos Symmystas atq; Canonicos administraret. Sub eo consecrauit duas aras, vnam viuificę cruci signo immortalis, alteram ad meridiem indiuiduę Trinitati, superior Petrus, Episcopus Pataviensis. Ad idem temporibus, quemadmodũ ipse Sifridus ad Clementem quartum in Epistola deplorat, ob diuturnum bellum Regis Bohemię, & Ducum Bauarię, Ranshouense contubernium ad tantam inopiam redactum est, vt, vbi ante 24. Sacerdotes, aliiq; 50. homines alerentur, vix tum 3. pascerentur.

CVNRA DV S primus, Burghusij natus, Archidiaconus Maticensis, vir diligentissimus atq; ingeniosissimus, electus Anno Christi 1277. feria 3. quę fuit proxima dies post festum Bartholomęi. registrum siue libellum, priuilegia, census, prędiaq; continentem confecit. Legatus Henrici, Ducis Bauarię, ad Cæsarem Rudolphum missus, ab Alberto, filio Cæsaris, Duce Austrię, immunitatem vectigalium vini impetrauit, & in numerum domesticorum Sacerdotum relatus est, quicumque eius concioni sacrificioq; interfuit sceleribus expiatus, denum dierum venia donabatur. Opera sua instaurauit Cœnobium, pauimentum templi strauit latericisq; coctilibus pulchrum suę diligentię industrięque monumentum. Pręfuit annis 34. Obiit Anno 1311. 8. Idus Maij. Sub eo Sacellum D. Stephani translatum est in urbem Brundunum, ibi maior ædes & Parochia constructa sunt. Quo etiam tempore 1283, templum Ranshouen cōsecratum ab Henrico, Comite de Roteneck, Episcopo Ratisbonensi. Henricus XII. Boiarię Dux, sumptus magnificę prębuit. Inde obuiam profectus est Alberto, Duci Austrię, qui in cella circa Ried cum Friderico, Episcopo Salisburgensi, hostili animo castra metatus fuerat. Redierunt tamen in concordiam Duces.

CVNRA DV S secundus Brundunensis multam familiam more Principum aluit, grande æs alienum contraxit, gubernauit Monasterium annis 21. Obiit Anno 1332.

VLRICVS primus, ob profusionem Antecessoris sui, leges gubernandi ab Alberto Episcopo Pataviensi accepit. Sacellum iuxta ædem D. Michaelis eo tempore Spiritu sancto, & D. Ofvaldo extructum est ab Vlrico Schön, ciue Brudunensi, Anno 1337. Rexit annos 10. Obiit Anno 1342.

WERNHERVS refici & pingi curauit Capellam D. Catharinę, vbi pidi⁹ fuit. Rexit annis 21. Obiit Anno 1363. 4. Nonas Octobris. Pauperum amatorem fuisse perhibent, & quã paucissimis prędia locatit tribuit. Sub eo fundata est Missa in superiori Choro, ab Imperatore Ludouico quarto.

HENRICVS secundus pręfuit annis 12. Obiit An. 1375, quarto die ante Cal. Octobr. Sub idem tempus Albertus Thomlinger ædificauit sacram ædiculam, extra ostium templi Occidentem versus D. Andreę, Anno 1372.

STEPHANVS pingi curauit Sacellum S. Barbarę, Anno 1376. Rexit annis 13. Obiit Anno 1388. in festo conceptionis Deiparę.

HENRICVS tertius, nomine Gamperl, gubernauit Monasterium annis quinq; . Migravit ex hac vita Anno 1393.

MATHIAS Cœmeterium Brundunensibus concessit, quod consecrauit primo die Dominico Quadragesimę Ioannes Minorita, Suffraganeus Pataviensis, Anno 1406. Qua etiam tempestate Xenodochium conditum est Brunduni, Pręfuit annis 33. Vita functus est Anno 1426. 3. die Septemb. humatus est in medio templo, vbi eius extat monumentum marmoreum.

HENRICVS quartus, cognomine Prellar, homo ambitiosissimus & iracundus, æs alienum conflauit, ideoq; amotus est à Prępositura, iterum tamen electus, pręfedit annis 9. Obiit Anno 1435. 7. Calend. Augusti.

ERAS.

- XXIII. ERASMVVS Ridmundt præfuit annis 9. Obiit Anno 1444. in festo S. Margarethæ. Pictus extat in specularibus Bibliothecæ. Posuit primum lapidem fundamenti templi Brundunensium, quod hac ætate extat, Anno 1441. Hactenus Nobiles duntaxat Monasterij Canonicos exlegesq; maximè Præpositos fuisse fama refertur, quod & in aliis quibusdam Cœnobiis reperitur.
- XXIV. FRIDERICVS Gunderstorfer primus religionis seuerioris iugum suis symmystis imposuit, decreta dedit, ad præscriptum viuere modum, dormire, precari coëgit, Monasteriumq; reformauit iuxta D. Augustini dogmata; tum nouas leges victitandi, cubandi, psallendi, tacendi, vestiendi, datas Cœnobio reperiō: Nam quanquam etiam antea literis librisq; scribendis operam dederint huiusmodi Symmysta, cœtum iuuenum æmulantium studia habuerint, atq; bonis moribus ac artibus instituerint, tamen nec ista præter rem videbantur. Præfuit Fridericus annis duntaxat 4. Obiit Anno salutis 1448.
- XXV. VL RICVS secundus, Puecher cognominatus, antea Decanus, præfuit annis 3. Obiit Anno 1451. in vigilia S. Thomæ Apostoli.
- XXVI. THOMAS Witel gubernauit annis 11. Obiit Anno 1462. in festo sancti Benedicti Abbatis. Euangeliorum nouum codicem, quem plenarium vocant, fieri curauit.
- XXVII. ERHARDVS Gossenperger imprudens rerum humanarum fuit, a salienum contraxit; sexto itaq; gubernationis anno à dignitate remouetur, vixitq; priuatus 25. annis. Obiit Anno 1493.
- XXVIII. WOLFGANGVS Hospes & aduena, post Erhardum dignitate motum, euocatus ex Tyrenstain, Austriæ Monasterio & oppido, vir rei familiaris peritissimus, alter Monasterij conditor, primum lapidem templi Michaelis, quod modò extat in Ranshouen, ponè Monasterium posuit, Anno 1474. anno prioris Sacellum leproforum dedicatum fuerat. Dormitorium à fundamento construxit. Iniit dignitatem Anno 1468. Rexit annis 23. & Anno 1491. 15. Calend. April. obiit.
- XXIX. LEONHARDVS Callinger succedit Wolfgango, gubernauit Monasterium annos tantummodò 3. menses 6. migravitq; ex hac vita, Anno 1494. decimo die ante Calend. Augusti.
- XXX. BLASIVS Rosenstingl construxit ædiculam sacram Deiparæ virginis in ambitu. Præfuit annis ferè 10. Mortuus est ægritudine animi octuagenarius, flexis genibus, Anno 1504. eleemosynarius fuit, etiam calceos de pedibus detractos pauperibus dedit.
- XXXI. CASPAR Durndl à Müldorf oriundus, vir humanus & modestus, rerum diuinarum humanarumq; peritissimus atque diligentissimus, pleraque redimendo emendoq; Cœnobium non parum ditauit. Misit ad publica gymnasia Viennam Sacerdotes suos, qui honestis literis & Philosophicis vsque ad supremam palmam operam darēt; consumpsit in hoc egregio facto, aliquot nummorum aureorum centenarios. Vniuersum Templum de integro à fundamentis ædificauit, de lubris instruxit, pingendumq; curauit. Eius opera & tussu Annales huius Monasterij perscripti sunt, Anno 1516. deinde recogniti, anno 1523. per Ioannem Auentinum abbreviati & completi, anno 1579. an. 1508. idè Opr. Pater, feria secunda post Latrare, primum lapidem adyti siue Chori, coherentisq; ædificij posuit. Altitudo lapideorum parietum absoluta est in vigilia sancti Martini, proxima deinceps æstate tectum perfectum est, Anno 1510. Tectudines, cameraq; Chori facta, anno 1512. ædes domusq; eorum, qui victum in Monasterio emere solent, extructa est, Præbendarias vocant.

AVGVSTINVS, cognomine Munick, vt auctoritate, eruditione & pietate insignis, ita modestia vita, cæterarumque virtutum dotibus, nec non rei familiaris gubernatione haud inferior Casparo Türndl, cui An. 1529. foelici successit omine. Is, inquam, Augustinus in ipsa die Ambrosij, quæ erat 4. Aprilis, An. 1529. electus in Prepositum & confirmatus rexit annis 31. atq; Monasteriũ, q; à Prædecessoribus emendo, redimendoq; ditatum fuerat, singulari arte, industriaq; indefessa, in omnibus conseruauit. Atque, quæ ad vsu[m] quotidianum necessaria erant, nihil eorum, quin extrueret, prætermisit. Fuit amans pauperum, beneficus fautor literarum & licetatorum. In Schola propria pro Tyronibus pauperum iuxta cœmiterium ædificata, ratione temporis, ad 100. & vltra benignè aluit, quibus etiam non modò Magistros & Præceptores magnis sumptibus præfecit, sed illis ipsiis æquè de victu, amictu, libris atque aliis ad studia & sustentationem necessariis rebus prouidit atque prospexit, & multos inde ad Academias suis sumptibus misit; ita vt eodem tempore Ingolstadij septem sustentauerit Studiosos. Et quamuis magnos hanc in rem sumptus faceret, nihil tamen æris alieni contraxit, nec in re familiari procuranda quicquam damni fecit. Fuit ab incunte ætate deuotioni, pietati, orationibus & rebus spiritualibus summè & semper deditus, quibus ritè expeditis, regiminis sui curis omni animi sedulitate ac fidelitate vacauit, vltimo senio confectus, Prælaturam spontè resignauit, Anno 1560. die 5. Iunij, Hoc totum tempus, quo à secularibus occupationibus liber fuit, orationibus, gemitibus, & suspiriis ad Deum pro communi salute effusus tradidit, noctes diesq; Deo inseruiens. Anno demum 1566. 28. die Octobris, solus in campo deambulando Apoplexia ictus diem obiit, ætatis suæ anno 78.

ADAM Gensleutner, patria Carnus, sed in Bauaria à pueritia educatus, post resignationem, D. Augustini vnanimiter electus, præest adhuc hoc M. D. LXXX. Anno vtiliter ac laudabiliter.

NOBILITAS QUAE SEPVLTA EST IN
HOC MONASTERIO.

Nobiles de Brauna,	Thomlinger de Aufhausen,
Hainrich von Haim/	Notleich de Praunau,
Werdorffer/	Neustlinger de Vorstorn,
Reomar/	Doar/
Eringer/	Die Esel/
De Ror,	Kaidenpacher/
Seisrid Dorffer de Danckelsing,	Kosselheld.

Comi- Walde/	De Wolffsperg milites,
tes, Stähl Milites de Iulbach,	De Tarstorph milites,
Granssen de Vtendorph,	Berchtold Schick/
Planckenpach milites,	Lenberger.

DE ADVOCATIS.

CVRATORES vel Aduocati Sacerdotum Ranshouensium more maiorum fuerunt de familia Burghusiana procreati, qui variè ab ædibus & pagis, vbi habitauerunt, cognominantur, nempe Comites de Schalach: Comites de Hægiromofa, Comites de Burghusio. Defecerunt circa Annum Christi 1164. successerunt Duces Boiariæ.

BIDEVM Colonia quondam Romana iuxta Oenum in ripa Noricorum, à Boiis An. 520, capta, profligatis Romanis, Rantemsdorf, siue Ranshouen vocata fuit. Fuerunt ibi teloneum, forum, palatiumq; Regum & Principum Boiariae ante conditum Brundunum, sicut hoc testantur antiqua monumenta.

A D D I T I O N E S.

IN NOMINE sanctæ & indiuiduæ Trinitatis *Arnolphus*, diuinâ fauente gratia Imperator Augustus. Notum sit omnibus sanctæ Ecclesiæ DEI fidelibus tam præsentibus quàm & futuris, qualiter nos pro veterrimæ salutis adipiscenda mercede, nec non per supplicationem *Wichingi* venerabilis Episcopi cuidam fideli ac religioso presbytero, cui nomen *Ellimprecht*, tales res quales hæctenus in beneficium in *Rantesdorff* muneris nostri largitate tenebat; id est capellam, quã nos ibi in honorem Christi & sancti *Pangratij* à fundamentis construximus, docteq; opportuna & ornatu ecclesiastico accumulauimus, cum omnibus q̄ modo per præceptum nostrum illuc collata sunt, vel in futurum collata erunt per Dei gratiam integritè ad proprium diebus vitæ suæ concessimus, cum cultibus & ædificiis, familiis & vtriusq; sexus mancipiis, vineis & vinitoribus, censibus, agris, pratis, pascuis, syluis, cum foresto ad *Hengisse*, aquis, aquarumue decursibus, piscationibus, molinis, viis & inuis, exitibus & redditib; terris, cultis, & incultis, q̄stis & inquirendis, mobilibus & immobilibus, vaiuersisq; appendiciis & adiacentis suis iussimus quid hoc præsens auctoritatis nostræ præceptum indè conferri. Per quod decernimus, atq; iubem; vt prænominatus presbyter ipsam capellam in *Rantesdorff* consistentem cum pertinentiis suis omni tempore vitæ suæ sub vsu fructuario teneat, habeat atq; possideat, absq; possideat, absq; villi personæ offendiculo, hac videlicet ratione, vt eadem capella cum vniuersa integritate sua post obitum ipsius ad sanctum *Philippum* Apostolum, cuius sacratissimum membrum in villa *Otinga* venerabiliter humatum est, in monumento patris *Carolomanni* regis qui ibidem corporaliter quiescit reconditur, nec non pro remedio animæ nostræ conuestatur. Ita sub iure *Oetingensis* Ecclesiæ perenniter consistat prouisorq; illius. Et vt hoc præceptum melius credatur diligentiusq; nempe irrumperente in perpetuum conferuetur, manu nostra sub eius id roborantes annulo nostro iussimus insigniri. XVI. Calendas Nouembriis ANNO DOMINI D. CCC. XLVIII. Indiçti III. Anno XI. regni Arnolphi Regis.

IN NOMINE sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, *Henricus* diuina fauente clementia Imperator, semper Augustus. Omnibus Christi, nostrisq; fidelibus, tam futuris, quàm presentibus notum esse volumus, qualiter soluimus decimationes *S. Pangratij* in Parrochia *Ranshouen* cum prædiis, quæ iacent infra terminos istos de *Flurnesbach* vsq; *Ingratense*; deinde super montem, qui dicitur *Hounspurg* vsque ad flumen, quod dicitur *Mulebach*. Deinde *Puechberg* vsq; ad lapidem, qui dicitur *Wartstain*. Deinde ad locum, qui dicitur *Durchfert* vsque *Makkingen*. Insuper tradidimus prædia, quæ sunt infra istos terminos *Saltzpurch* ad soluendas rursus decimationes *S. Pangratij* *Ranshouen*. De *Ruchobespurg* vsq; ad flumen quod dicitur *Ogete*. Deinde *Linterbach* vsq; *Riute*. Similiter quoq; soluimus decimationes de loco, qui dicitur *Oeting*. Soluetis igitur omnem decimationem in loco qui vocatur *Ranshouen*, ipsū prædium, omnesq; decimas prædij eiusdem tam de incultis quàm de cultis agris, videlicet pratis, pascuis, cãpis, syluis, venationib; piscationib; q̄stis & inquirendis eũ omni utilitate, q̄ vllò modo inde prouenire potest sup altare *S. Pangratij* in propriũ dedimus, atq; manu propria tradidimus; ea scilicet ratione, vt ad

vt ad Dei seruicium clericis ibidem manentibus quotidie stabilitū permaneat. Hæc solutio decimarum facta est & traditio earundem decimationum in conspectu Heinrici, cui ducatum ipsius regni dedimus, & Archiepiscopi *Salisburgen.* Ecclesiæ *Ditmari & Niceni Laodicensis* Ecclesiæ Episcopi & *Perngeri Pat.* Episcopi. Terminum quoq; parochiæ imposuimus, hos eidem *S. Pangratij* parochiales terminos statuimus cum prædictis Episcopis, scilicet *Ditmaro* Archiepiscopo *Salzpurgen.* Ecclesiæ, & *Perngero* Episcopo *Pat. & Niceno Laodicensis* Ecclesiæ Episcopo: cum aliis XIII. Episcopis incipientes de *Stmarve* vsq; ad *Grüzenferuven*, & *Creben*, & *Piren pach*, *Rantwvigen* & *Prunne* quoq; inde *Adiden Ritperch* quoque *Fivverfengen*, *Adelberin* & *Perchsfain*, *Rechinge* quoque & *Huluven Zangaren* quoq; per ferinam semitam capellæ *S. Georgij* martyris: Deinde *Schvartzgreben* & vsque *Auwerpach*. deinde per *Albrechtsparg*. deinde per *Purchekirchen*, deinde in flumen *Maticha*. Si autem prædictum decimationum cambium siue traditionem aut terminorum parochialium defunctionem præfatus Dux aut aliquis successorū suorum seu Episcoporum quilibet irritum ducere tentauerit, nisi resipuerit, nostri nostrorumq; regum successorum, siue Imperatorum juris sit defendere, & regia potestate retorque. Et vt hæc nostra regalis traditio stabilis & incōuulsa omni permaneat æuo, hanc chartam inde fecimus conscribi.

ADRIANVS Episcopus, Seruus Seruorū Dei, dilectis filiis, *Megenardo*, Præposito *Ranshouensis* Ecclesiæ beati *Pangratij* martyris, eiusq; fratribus tam præsentibus quam futuris regularem vitam professis, in perpetuū. Religiosam vitam eligentibus apostolicum conuenit adesse præsidium, ne fortè cuiuslibet temeritatis incurfus, aut eos à proposito deterreat, aut robur quod absit, sacræ religionis infringat. Eapropter dilecti in domino filij *Henrici*, Illustris *Baharia & Saxonie* Ducis, precibus inclinati vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & præfatam beati *Pangratij* martyris ecclesiam, in qua diuino vacatis officio, sub beati *Petri* Apostolorum Principis tutelam, protectionemq; suscipimus, & Apostolicæ sedis priuilegio communimus. Inprimis siquidem statuentes, vt ordo canonicus, qui secundum beati *Augustini* regulam in eodem loco noscitur institutus, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quascunq; possessiones, quæcunq; bona eadē ecclesia in præsentiarum iustè & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum, vel Principum, oblatione fidelium, aut aliis iustis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus & illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimēda vocabulis: Ecclesiam videlicet *S. Michaelis* cum decima, & iure parochiali: capellas in *Winkirchen*; *Hantinberge*, *Geroltisberge*, & capellam *S. Stephani* in *Brunoue* cum pertinentiis eorum: capellam *Hochberch* cum pertinentiis suis, in ea libertate, in qua frater noster *Eberhardus Saltzburgensis* archiepiscopus vobis scripto proprio rationabiliter confirmauit; vt videlicet nullus in eis præter ipsum archiepiscopum & Ecclesiæ vestræ Præpositum aliquid debeat ordinare. Sanè noualium vestrorum quæ propriis manibus aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis vestrorum animalium nullus à vobis decimas præsumat exigere. Porro sacramenta ecclesiastica à Diocesano suscipietis Episcopo, siquidem Catholicus fuerit, & gratiam atq; Apostolicæ sedis communionem habuerit, eaq; gratis & absq; aliqua prauitate vobis voluerit exhibere: alioquin quemcunq; malueritis catholicum ad eatis antistitem, qui nimirum nostra fultus auctoritate quod postulatur indulgeat. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Præposito, vel ad alterius Ecclesiæ regimen transeunte, siue tuorum quolibet successorum, nullus qualibet surreptionis astutia, seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, aut pars cōsiliij sanioris

rioris secundum Dei timorē & beati *Augustini* regulā prouiderinteligendum? Ad hæc quoniam locus vester sic est institutus, vt aduocatus bonorum præfati ducis in partibus illis eundē quoq; loci sit aduocatus prohibem⁹, vt nec ipsi, nec alicui subministro eius liceat eundē locum iniustus grauinibus, infestare; sed eū vice iā dicti ducis, sicut ipse instituit & scripto suo firmavit, cū mancipiis & possessionibus suis idē aduocatus defendere & tueri debet; eo tenore, vt querimonias tam vestras, quā mancipiorū vestrōrū audiat, & congruā iustitiā faciat: paratā verò nullā a vobis propter hoc exigat; sed tantū de horreo præfati Ducis secundū antiquā constitutionē tēpore suo accipiat. Super hæc enim nullā potestatem disponendi in claustrō, vel mancipiis, aut possessionibus vestris memorat⁹ Dux eidē aduocato cōcedit; sed vt loco suo vos protegat, & æternā retributionē tantū inde requirat. Exactiones quoq; super vos, vel sup̄ mancipia vestra à quoquā fieri idē Dux penit⁹ interdixit. Nos quoq; hæc omnia vobis concedim⁹, & auctoritate apostolica confirmam⁹. Si autē ipse aduocatus cōtra hæc venire tentauerit, & secundò ac tertio admonit⁹ nō emendauerit, cōsilio & auxilio præfati Ducis ipsa Aduocacia ab inutili auferatur, & ali⁹ idoneus ei⁹ loco substituat⁹: seputurā quoq; ipsi⁹ loci liberā esse cōcedimus, vt eorū deuotioni & extreme voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi forte ex cōmunicati vel interdicti sint, null⁹ obstitat. Salua tamen iustitia matricis Ecclesiæ. Decernimus ergò, vt nulli omninò hominū liceat præfata Ecclesiā temerē perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus, fatigare; sed illibata omnia, & integra conseruentur, eorum pro quorū gubernatione & sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura, salua sedis apostolicæ auctoritate, & Diocessani Episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurū ecclesiastica, secularisue p̄sona nostræ constitutionis paginā hanc sciens contra eam temerē venire tentauerit, secundò tertioque commonita, nisi præsumptionem suam congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a sacratissimo corpore ac sanguine Dei & Domini redēptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autē eidē loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi: quatenus & hic fructū bonæ actionis percipiant, & apud districtū iudicem p̄mia æternæ pacis inueniant. Amen. Datum Romæ apud S. Petrum, per manum *Rolandi* S. Romanæ Ecclesiæ præbyteri, Cardinalis, & Cancellarij, IV. Calend. Februar. Indictione VI. Incarnationis Dominicæ An. M. C. LVII. Pontificatus verò Domini *Adriani* PP. IV. anno.

EVGENIVS, Episcopus, Seruus Seruorum Dei, dilectis filiis, *Manegoldo* Præposito *Ransbotuensis* Ecclesiæ beati *Pangratij* Martyris, eiusq; fratrib, tam præsentibus, quā futuris, regularē vitam professis in perpetuū. Ad hoc vniuersalis Ecclesiæ cura nobis à prouidore omnium bonorum Deo cōmissa est, vt religioſas diligam⁹ personas, & beneplacentem Deo religionem studeamus modis omnibus propagare. Nec enim Deo gratus aliquando famulatus impenditur, nisi ex charitatis radice procedens à puritate religionis fuerit conseruatus. Ea propter dilecti in Domino filij *Henrici*, illustris *Bauarorum* Ducis precibus inclinati, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, præfata beati *Pangratij* martyris Ecclesiam in qua diuino vacatis officio, sub beati *Petri* apostolorum Principis tutelam, protectionemq; suscipimus, & apostolicæ sedis priuilegio communimus. In primis siquidem statuentes, vt ordo canonicus qui secundum beati *Augustini* regulam in eodem loco noscitur institutus, ibidem perpetuis temporibus inuolabiliter conseruetur. Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustē

justè & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis Deo propicio poterit adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus & illibata permaneant. In quibus hæc duximus propriis exprimenda vocabulis: Ecclesiam videlicet S. *Michaelis* cum decima & jure parochiali & capellas *Neukirchen*, *Hantenberge*, *Geroltesperge* cum pertinentiis earum. Sanè laborum vestrorum quos propriis manibus aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis vestrorum animalium nullus omninò à vobis decimas exigere præsumat. Porro sacramenta Ecclesiastica à Diocesano suscipiatis Episcopo, siquidem catholicus fuerit, & gratiam atque communionem apostolicæ sedis habuerit, eaque gratis, & absq; aliqua prauitate vobis voluerit exhibere: alioquin Catholicum quemcunque malueritis, adeatis antistitem, qui nimirum nostra fultus auctoritate, quod postulat indulgeat. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Præposito, vel ad alterius ecclesiæ regimen transeunte, siue tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, aut pars consilij sanioris secundum Dei timorem, & beati *Augustini* regulam prouiderint eligendum. Ad hæc quoniam locus vester est sic institutus vt aduocatus bonorum præfati ducis in partibus illis, eiusdem quoq; loci sit aduocatus, prohibemus, vt nec ipsi nec aliquid subministro eius liceat eundem locum iniustus grauaminibus infestare. Quod si fecerit, & secundo ac tertio commonitus non emendauerit, consilio & auxilio ipsius Ducis ipsa aduocacia ab inutili auferatur, & alius idoneus loco eius substituatur: sepulturam quoque ipsius loci liberam esse concedimus, vt eorum qui se illic sepeliri deliberauerint deuotioni & extremæ voluntati, nisi fortè excommunicati vel interdicti sint, nullus obsistat salua iustitia matricis ecclesiæ. Decernimus ergò vt nulli omninò hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut quibuslibet molestiis fatigare: sed omnia integra conseruentur eorum, pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura, salua sedis apostolicæ auctoritate, & Diocesani Episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisue persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temerè venire tentauerit, secundo tertioque commonita, si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat: reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à sacratissimo corpore ac sanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatinus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia pacis æternæ inueniant. Amen. Data *Trecis* per manum *Guidonis* sanctæ Romanæ ecclesiæ Diaconi, Cardinalis & Cancellarij IV. Idus Aprilis, Indictione X. Incarnationis Dominicæ Anno M. C. XLVII. Pontificatus verò Domini *Eugenij* III. PP, anno III.

IN N O M I N E sanctæ & indiuiduæ Trinitatis *Conradus* diuina fauente clementia *Romanorum* Rex secundus. Quoniam diuina prouidente misericordia cæteris mortalibus quodammodò supereminemus, oportet vt cuius præcellimus munere, illi omninò pareamus in operatione. Eapropter omnibus Christi, nostrisq; fidelibus, tam præsentibus quàm futuris notum esse volumus qualiter nos omnipotentis Dei causa, & ob regni nostri stabilitatè firmam, & animæ nostræ, nostrorumq; parentum perpetuam salutem, ecclesiam in *Ranshouen* in

honore S. *Pangratij* martyris cōsecratam, ab auo nostro *Henrico Imperatore* Augusto piæ memoriæ fundatam, & decimationibus, ac cæteris bonis regalibus ab ipso dotatam, cum omnibus possessionibus suis, quæ sitis & acquirendis, terris, videlicet cultis & incultis, syluis, pratis, pascuis, aquis, aquarumue ductib⁹, molendinis, piscationibus, de cimationibus, sub regiæ defensionis tuitione suscepimus, omnesq; possessiones cum decimis quas infra semitam ferarū (q̄ vulgo dicitur *Wiltsteich*) vel extra eadem ecclesia possidet, & quicquid liberalitate regū & imperatorū, seu donatione ducum, aut cæterorum principum, nec non elemosynis pauperum ei collatum est, nos præsentis priuilegij auctoritatē eidem confirmamus, & corroboramus. Decernimus ergo, venullis successorū nostrorū vel regum vel imperatorum dux, aut marchio, seu alia q̄libet persona, magna siue parua, huius cōfirmationis nostrę statutū infringere p̄sumat; sed præfata ecclesia & fratres Deo seruientes, q̄ juris sui sunt libera possessione in p̄petuū obtineant. Si quis autē, q̄ absit, hanc nostram confirmationē, siue corroboracionē infringere tentauerit, 50. libras auri purissimi componat, quare partem dimidiam cameræ nostræ, reliquā verò prædictæ Ecclesiæ persoluat: Vt autē hæc ab omnibus credantur & omni deinceps tempore inuiolata conferuentur, hanc inde chartam scribi, & sigilli nostri impressione insigniri iussimus, manuq; propria (vt infra apparet) corroborantes, qui præsentis aderant testes subter notari fecimus, quorum nomina hæc sunt: *Ebricho* Wirtzpurgensis Episcopus; *Fridericus* Dux *Suenorum*; *Heinricus* filius noster; *Conradus* frater noster *Traiecentis* Præpositus; *Rapoto* Comes de *Amminberch*, *Petrus* filius *Regis Danorum*; *Fridericus* filius Palatini Comitis *Ottonis*, *Baltherus* de *Lobenhausen* & trater eius *Conradus* de *Lare*; *Marquardus* de *Grimbach*; *Conradus* *Bris*, *Henricus* *Wolf*, *Bobbo* de *Ginnenpurch*, *Burchardus* de *Meniga*, & cæteri quoniam plures interfuerunt.

Signum Domini *Conradi Romanorum Regis* secundi.

Ego *Arnoldus* Cancellarius, vice *Maguntini* Archiepiscopi & archicancellarij recognoui, anno Dominicæ incarnationis M. C. XLII. Indictione IV. regnante *Conrado* Romanorum Rege secundo, anno regni eius secundo, Datum apud *Wirtzpurch* in Christo feliciter Amen.

SANCTISSIMO & Reuerendissimo in Christo Patri ac Domino *Clementi*, vniuersalis ecclesiæ summo Pontifici, nec non ipsi vicario Christi. *Seyfridus* Dei gratia Præpositus, totusq; Conuentus ecclesiæ *Ransbrouensis*, ordinis sancti *Augustini*, canonici regulares, *Pataviensis* Diocæsis, cum orationibus deuota pedum oscula beatorum. Quoniam circa deuotionem eorum, qui se regulari disciplina humiliter submiserunt, vestra paternitas debet misericordib. visceribus abundare, & ipsos in suis grauaminibus consolari. Cum igitur ex bello inter Regem *Boëmiæ* ac Ducem *Bauariæ* iam diu habito quorū terrarū merè nos ex utraq; parte sunt frequentissimis offensionibus attingentes, miserabiliter in hominib. prædiis quoq; & ædificiis, per spolia & incendia simus adeo deuastati, vt qui aliquando cum XIV. sacerdotibus, atque aliis 50. personis deuotè domino militassemus, iam in tribus heu subsistere non possumus, nisi vestra paternitas maturet nobis auxilium impendere opportunum. Eapropter cum *Hainricus* II. Imperator *Romani* Imperij, cum Episcopis suis scilicet *Dietmaro* Archiepiscopo *Salzburg.* Ecclesiæ, & *Perngero* *Pataviensis* Ecclesiæ Episcopo ac *Nicano* *Laodicenf.* eccles. Episcopo, cū aliis XIII. Episcopis quasdam ecclesiolas quasi in muro nostri cœnobij sitas, videlicet ecclesiā S. *Michaelis*, *Neukirchen*, *Hänterperg* quoq; & *Gerolsperg* cum pertinentiis earum in p̄bendæ nostræ augmentū nobis duxerit perinde statuendas. Quas etiā recolendę memoriæ *Celestinus* Papa III. vnâ cū *Conrado* secundo

secundo *Romanorum* Rege nobis scripto suo autentico confirmauit. Sanè quia prædiorum minimè redditum retinemus, nisi prouentus eorum, qui de prædictis ecclesiis in decimis & aliis accidentibus poterunt prouenire; qui verò & nobis & personis laicalibus ex suorum paruitate non valent sufficere in nutrimentum (vt cætera prorsus necessaria taceamus). Ne verò nos contingat cum tam miserè & cõtra formã religionis pererrare limina aliena, quia vniuersa loca religiosa in terris nostris cõstituta ex horum etiã vastatione nos recipere nequeunt & seruare; & tamè extranei nostris viribus, in nostris ecclesiis impleantur, vestrà paternitatè, cuius est oues in ouili proprio confouere potius quã eiicere, prouolutis pedibus flebiliter rogamus; quatenus & prædictas ecclesias nobis pro sustentamèto concedatis in regiminis potestatè, præcipuè ppter Deum, vt cultus diuinus apud nos consuetus per talè consolationem à vestra sanctitate prodeuntè incipiat solito more cõrescere, vobis in remediũ, & Dñõ Iesu Christo in laudè & gloriam sempiternam.

Item petimus comissionem super bonis in *Grampshau*, & *Tusling*, *Elleding*, quæ *Gottingen Saltzburgeris* Diocæsis in præiudicium nobis, nostræque Ecclesiæ per decem annos detinuerunt, & adhuc detinent violenter iudices super his eligentes; videlicet Præpositum *Saltzburgeris* ecclesiæ, & Abbatem *S. Petri* eiusdem Ecclesiæ.

Item petimus Indulgentiam.

Item petimus vt Dominus noster ordinarius Ep̃s *Patau*, fauorabili comissione tam in temporalibus, quàm in spiritualib. habeat commendatos.

Item petimus, vt Dñs noster Aduocatus Dux *Bauaria* nos, locumq; nostrũ, possessiones nostras, vna cum hominib. nostris habeat in prouida defensione, tantum propter Deum, vt tenetur, nec suis, nec alienis, in quantum valuerit, cõsentiat in prædictis facere potestatem, vel exactiones.

Item petimus conservatores & iudices super Archidiaconatu nostrarum Ecclesiarum de re iudicata; scil. Præpositum *Saltzburgeris* Ecclesiæ, & Abbatè eiusdem Ecclesiæ ad *S. Petrum* ordinis *S. Benedicti*,

Itè petimus pro sepultura cuiusdã cadaveris, qui *Bernardus Ruff* dicebatur.

Item petimus sepulturam cuiusdam de *Elling*.

Item petimus iudicium & iustitiam contra *Vuocolinum* vice Dñm Ducis *Bauaria*, qui in nos & suos Ecclesiæ nostræ in septis claustris, & misit captiuationem, & turpissimam exactionem prædictos in iudices eligentes; exactio fuit, ad C. talenta.

SANCTISSIMO, & Reuerendissimo in Christo patri ac Domino *Clementi* sacrosanctæ *Romana* Ecclesiæ summo Pontifici. *Seyfridus* Dei gratia Præpositus totusque Conuentus Ecclesiæ *Ranshouensis*, Ordinis *S. Augustini* Canonici regulares, *Patauensis* Diocæseos, cum orationibus deuota pedum oscula beatorum, Sanctitati vestræ præsentibus innotescat, quod dilectum fratrem nostrum *Sibotonem* Sacerdotem, atque *Albertum* presbyterum de *Ranshouen* præsentium exhibitores constituimus procuratores in Romana curia, ad impetrandum pro nobis priuilegia, indulgentias, & omnes litteras tam simplices quam legendas, gratiam seu iustitiam continentem, contradicendum, narrandum, iudices eligendum, & recusandum, dantes eisdem procuratoribus potestatem alium cõstituendi Procuratorem in eadem Curia loco ipsorum ad omnia suprascripta, ratum habituri & firmum quicquid per dictos Procuratores vel constitutum ab ipsis, factum, aut procuratum fuerit super præmissis in Curia memorata. In huius rei testimonium præsentem litteras fieri fecimus & nostro sigillo muniri. Datum in *Ranshouen* in Natiuitate *B. Mariae*, an. Dñi M. CC. LXVII.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. *Hainricus* diuina fauente clementia Rex omnibus Christi nostrisque fidelibus tam futuris quam præsentibus notum esse volumus qualiter nos super altare sancti *Pangratij* in parochia quæ dicitur *Ranshouen* omnem decimationem ipsius prædij tam incultis quam decultis agris, pratis, pascuis, campis, syluis, venationibus, piscationibus, quæstis & inquirendis, cum omni utilitate quæ vilo modo inde prouenire potest in proprium dedimus atque tradidimus, ea scilicet ratione vt Dei seruitium à clericis ibidem manentibus quotidie stabiliter permaneat. Hęc traditio facta est in conspectu *Henrici*, cui Ducatum ipsius regni dedimus & Archiepiscopi *Salisburgensis* Ecclesiæ *Dietmari*, *Niceni Leodicensis* Episcopi & *Perugerii Patauiensis* Episcopi. Si autem prædictus Dux aut aliquis successorum suorum hanc traditionem irritã fecerit nostri nostrorumque successorum regum siue Imperatorum iuris sic defendere & regia potestate retorquere. Et vt hæc nostra regalis traditio stabilis & inconuulsa permaneat omni æuo hanc inde chartam iussimus scribi.

Catalogus Præpositorum Monasterii

Ranshouen.

- I. RAPHOLDVS rexit ann. 26. sub eo consecratum est Monasterium, ann. 1146.
- II. MANEGOLDVS vir doctus & artium Magister, sedit annos vndecim, an. ab orbe seruato 1157.
- III. MEINHARDVS, qui & *Megenhardus* Sacerdotes *D. Augustini* religionem profitentes a funde inuitatos rexit an. 5. an. 1162.
- IV. ALTMANNVS præf. an. 16. an. Dñi 1178.
- V. ALHARDVS al. ADELHARDVS decessit tertio ministerij anno, Christi 1180.
- VI. LIVTHOLDVS sedit annos sex. ex hac vita migravit, ann. C. 1186.
- VII. ETICHO rexit annos nouem an. C. 1196.
- VIII. BERITHOLDVS præf. an. 13. Christian. 1209.
- IX. WICHARDVS publica sententia evicit obtinuitque vt *Ranshouen* perpetuo absolutum sit à iure Archidiaconi *Patauiensis*. rexit annos 15. an. Dn. 1224.
- X. MARQVARDVS præfuit sex annos, vitam finiit an. C. 1230.
- XI. HENRICVS I, summa industria rem cœnobii rexit annos 15. ob. anno salutis nostræ 1245.
- XII. ORTLIEBVS præfuit annos decem: sub eo rursus instauratum cœnobium, consecratumque templum sub *Ottone* Episcopo *Patauiensi*, anno C. 1260. ob. eod. an.
- XIII. SIFRIDVS annos sedit tres & viginti; cessit administrationi & ad priuatam se redegit vitam: sextoque post mense defunctus est, anno C. 1277. Impetrauit decimas S. *Ioannis* ad *Meticham* à *Petro* Episcopo *Patauien.* Item, à *Clemente* IV. P. M. vt parochias per suos tympistas atque Canonicos administraret.
- XIV. CONRADVS I, *Burghusij* natus, Archidiaconus *Matriensis* vir diligentis, atque ingeniosus: electus anno Domini 1277, feria tertia, quæ fuit proxima dies post festum S. *Bartholomæi*. Registrum siue libellum, priuilegia, census, prædia continentem confecit: Legatus *Henrici* Ducis *Bauariæ* ad
Cal:

- Cæs. *Rudolphum* missus, ab *Alberto* filio Cæsaris Duce *Austriæ*, immunitatem vestigalium vini impetrauit, & in numerum domesticorum sacerdotum relatus est. Quicumque eius concioni, sacrificioque interfuit, scelerib. expiatis, denum dierum venia condonabatur. Præfuit cœnobio ann. 34. ob. an. C. 1300.
- XV. **CONRADVS II.** *Brundunensis*, sicut omnium rerum est vicissitudo, diligentissimo viro parum ad rem attentus successit, multam familiam, ex more principum aluit, grande æs alienum contraxit, gubernauit Monasterium an. 21. ob. an. 1332.
- XVI. **VLRICVS I.** ob prodigalitem decessoris sui accepit leges gubernandi ab *Alberto* Episcopo *Patau.* sacellum iuxta eodem *D. Michaëlis* eo tempore *S. Spiritui* & *D. Osvaldo* extractum est ab *Vlrice* ciue *Brundunen.* an. C. 1337. rexit annos 10. ob. an. salutis 1342.
- XVII. **WERNHERVS** præf. an. 21. sub eo fundata est missa in superiori choro ab Imperatore *Ludouico IV.* migravit ex hac vita an. C. 1363. pauperum amatorem fuisse perhibent, & quam paucissimis prædia collocasse tributis.
- XVIII. **HENRICVS II.** administrauit rem Cœnobij an. 12. mortuus an. post natum Christum 1375.
- XIX. **STEPHANVS** pinxit sacellum *S. Barbaræ* an. C. 1376. gubernauit ann. 13. an. salutis 1388.
- XX. **HENRICVS III.** nomine *Gamperl,* gubernauit Monasterium an. 5. migravit ex hac vita an. 1393.
- XXI. **MATTHIAS** rexit an. 33. vita defunctus est an. 1426. humatus in medio templi, vbi eius extat monumentum marmoreum.
- XXII. **HENRICVS IV.** cognom. *Prellar* æs alienum conflauit, amotus est à Præpositura, iterum tamen postea electus præf. ann. 9. obiit. anno C. 1435.
- XXIII. **ERASMVS** *Rüdmund.* gubernauit an. 9. ob. à nat. Christian. 1444. posuit primum lapidem fundamenti templi *Brundunensium* quod modo extat, ann. C. 1439.
- XXIV. **FRIDERICVS** *Gundersdorffer* peimus religionis collapsæ iugum seuerius lymistis suis imposuit, decreta dedit: ad præscriptum modum dormire; precari coëgit, monasteriumque vt appellant, reformauit iuxta *D. Augustini* dogmata: tum nouæ leges victitandi, potandi, cubandi, psallendi, tacendi, vestiendi, deprecandi datæ cœnobis reperiuntur. Præfedit annos duntaxat quatuor, ob. an. salut. 1448.
- XXV. **VLRICVS II.** *Pucher* cognominatus, ante Decanus, præfuit tres ann. ob. mortem an. 1451.
- XXVI. **THOMAS** *Wittl* rexit annos vndecim, migravit ex hac vita an. 1462. Euangeliorum nouū codicem, quem plenarium vocant faciendum curauit.
- XXVII. **ERHARDVS** *Gossenperger* imprudens rerum humanarum fuit: re familiarem neglexit, æs alienum contraxit: sexto itaque honoris anno amotus est, vixitque priuatus an. 25. ob. an. 1493.
- XXVIII. **WOLFGANGVS** hospes, & aduena post *Erhardum* dignitate motū euocatus ex *Tyrenstein Austria* Monasterio oppidoque. vir rei familiaris peritissimus, alter Monasterij conditor, primum lapidem templi *D. Michaëlis* quod modo extat in *Ransbouen* pone Monasterium posuit, an. C. 1474. rexit an. tres & viginti, an. sal. 1491.

- XXIX. LEONARDVS *Callinger* succedit *Wolfgango*, gubernauit Monasterium an. tantum modo tres, menses sex. amplauit *Stubam* Prælatorum superiorem, migrauitque ex hac vita. an. 1499.
- XXX. BLASIVS *Rosenfingel*, construxit ædiculam sacram B., *Marie* in ambitu, præfuit cœnobio annos ferè decem: elemosynarius fuit, calceos è pedib. detractos pauperibus dedit, mortuus est ægritudine animi octuagenarius flexis genibus an. C. 1504.
- XXXI. CASPAR *Tirndl* à *Muldorff* oriundus, vir humanus modestusque, rerù humanarum pariter ac diuinarum peritissimus, atque diligentissimus, in tanto tumultu rerum suffragio succedit; pleraque redimendo emendoq; cœnobium non parum ditauit, licet multas calamitates in bello perniciosissimo perpeffus fuerit.
- XXXII. AVGVSTINVS cognomine *Münich*, vir prudens, sobrius, rei familiaris, litterariæ atque Ecclesiasticæ studiosissimus præfuit annos 31. an. Dn. 1566. obiit VII. Cal. Nouembr. ætatis suæ plus minus 78.
- XXXIII. ADAMVS *Gensleidner* vir exquisitissimi ingenij, pius, liberalis, rerumque domesticarum studiosus, præfuit annis 26. obiit die S. *Ruderti* an. C. 1587. etat. suæ 55.
- XXXIV. STEPHANVS *Hoffer* præfuit annos 23. prudentia & charitate, humilitate, probitate pollens; tandem obiit 29. Iulij Anno 1610. etatis suæ 56.
- XXXV. HILARIVS *Steuer* Buduicenfis Bohemus, annos propemodum decem hoc Monasterium gubernauit, altaria construxit, Romanum cauetandi more inuexit; humanitate, prudentia & mansuetudine suos moderatus est alumnos, tandem post multas ægritudines ob. 4. Febr. an. 1620. etatis suæ trigesimo nono.
- XXXVI. PHILIPPVS *Federl* modernus Præpositus, eligitur die vigesima secunda mens. Martij, hoc ipso an. 1620. cui numen faueat.

RAMSAU ORDINIS S. AVGVSTI-
NI MENDICANTIVM.

*Ant. lib. 7.
fol. 81.*

GEORGIVS de *Fraunberg*, de *Hag*, habitans in castro *Hohenburg*, infra *Wasserburgum* iuxta *Oenum*, *Ramsau* Monasterium pro Augustinianis fratribus mendicantibus construxit, in Comitatu *Hagensi*, an. 1412. aliàs 1414. *Albertus* Episcopus *Ratisponensis* consentit, & dat *Parochiam* in *Kirchdorff*, ad quam *Ramsau* tanquam filia pertinebat, è conuerso Dominus *Georgius* renunciauit iuri pignoris, quod habebat in prædicto castro *Hohenburg*, hoc modo vt Ecclesiæ *Ratisbonen.* post mortem suam libere atque absque vlla refulsione cederet, &c. Idem *Georgius* Monasterio huic *Caploniam*, vt vocant *S. Nicolai*, *In der Weytaw im Luchenthal zum Spital genant*, fundatam olim à Nobilibus de *Velbm*, quam ipse & sui Antecessores, nescio quo titulo multis annis possidebant, auctoritate Pontificia tradidit ac vniuit, anno Domini 1426. Prædicta *Caplonia* aliàs pertinet ad *Parochiam S. Ioannis*, cuius verus Pastor ac Ordinarius est *Eps Chiemensis*, &c. cui *Capellani* pro tempore per *Priorem* & *Conuentum* in *Ramsau* præsentari solent.

ADDITIO NES.

Sextus Episcopus seruus seruorum Dei Venerabili fratri Archiepiscopo *Salzburgen.* salutem & Apostolicam benedictionem. Conquesti sunt nobis *Prior* & *Con-*